

פרשת ויקרא

סוף מעשה במחשבה תחילה

העולם מתחלק לשני סוגים: לאלו שחושבים ולאילו שחושבים פחות. בעצם, ישנם גם אלו שלא חושבים כלל. אז העולם מתחלק לשלושה סוגים...

"אדוני, אנחנו לא יכולים לקבל ממך את התמונה הזו לדרכון, " הסביר הפקיד לעובד הזר שעמד מולו, "צריכים תמונה רק של הפנים. אי אפשר לשים תמונה של כל הגוף". "אבל מעולם לא הצטלמתי 'ראש בלי גוף', מה אעשה,?! " הקשה הזר ב"היגיון" ... "זו לא בעייתך, " השיב הפקיד בנוקשות, "תמצא פתרון לבד".

חברו של מבקש הדרכון לא הבין בכלל איפה הבעיה: "אנחנו הולכים לשפת הים, תחפור בור ותרד לתוכו, נכסה אותך בחול עד הצוואר, נצלם תמונה טובה והרי לך תמונה של הפנים בלבד." שמחים וטובי לב יצאו השניים לחוף הקרוב, הצלם ביקש מהמצולם להתחיל לחפור, "אני רק רץ להביא את המצלמה והחצובה."

לאחר שחזר החבר עם הציוד הוא רואה לתדהמתו ארבעה בורות, "מה זה? למה חפרת ארבעה בורות?"

"אה, אמרו שצריך ארבע תמונות, " השיב המצלם בסיפוק.

"אז למה לא אמרת, " רתח הצלם מזעם, "הייתי מביא ארבע מצלמות..."

בפרשת השבוע נקרא "אדם כי יביא מכם קרבן לה, " חלקם הגדול של הקרבנות שהיה מביא אדם פרטי הינם קרבנות על כך שעבר על דברי ה' וכעת הוא זקוק לכפרה. אלא שיש לתמוה על כך: 'אם אדם חטא - בהמה מה חטאה?!' הוא יעשה ככל העולה על רוחו וכדי למצוא לנפשו מנוחה הוא ישחט את הבהמה האומללה, שאינה יכולה להתנגד, כקרבן???

ובכן, בעלי החיים נועדו לשימוש ולעזרתו של האדם - נזר הבריאה - בחיי היומיום. הוא יוכל לחרוש עימם את השדות, ליהנות מתוצרתם (חלב, ביצים, צמר), לרתום אותם לשמירה על ביתו מגנבים ואפילו בעת הצורך להתחמם בפרוותם [השימוש כמובן מותנה בכך שלא יתעללו חלילה בבעלי החיים ובשימוש סביר, כפי מנהגם של רוב בני האדם].

התורה מלמדת אותנו שכשמגיע יהודי ובידו בהמה לקרבן, צריך הוא לסמוך את ידיו על ראשה של הבהמה ולהתוודות. וידוי זה אינו מסתיים ברגע שהבהמה מובלת לשחיטה - שם הוא מתחיל.

כשהכהן שוחט את הבהמה - חושב היהודי לעצמו: "אני הייתי צריך להישחט כעת במקומה;" כשעורה מופשט ואיבריה מנותחים, החוטא מהרהר בכאב: "את עורי היו כיצד מצלמים תמונה של הפנים בלבד? מה חטאה של הבהמה שנלקחת לקרבן במחשבה תחילה {סוף מעשה } צריכים להפשיט על חטאי הנורא, את איברי היו צריכים לנתח לנתחים." וכך על כל שלב ושלב מהקרבת הקרבן עומד החוטא ומהרהר בתשובה.

יוצא, אם כן, שכשהרהר החוטא בתשובה ומחליט בלבו - לא עוד! הוא לא יחזור יותר לעשות את

פרשת ויקרא

העבירה שביצע, הרי שהמטרה הושגה. הוא שב בתשובה שלמה. במידה ואינו חוזר בתשובה על חטאו, מגלה לנו ה"כתב סופר" יסוד גדול, שמשמים יתבעו ממנו גם את הריגת הבהמה האומללה הזו שאותה 'הקריב קרבן' תחת נפשו ללא הפקת תועלת.

אבל רגע, גם אם החוטא שב בתשובה באמצעות התהליך שמבצעים בבהמה, מה הקשר שלה לחטאו? שימצא לו שיעורי עזר ללמידה בדרכים אחרות.

דבר זה הסברנו, כשהקדמנו שתפקידם של בעלי החיים בעולמנו הוא לטובת האדם ולעזור לו בעבודת ה' שלו. אם על ידי בהמה זו שב החוטא מחטאו - הרי שלנפשה של הבהמה יש בכך תיקון גדול מאוד, וזכות עצומה היא עבורה לעלות על גבי מזבח ה'.

יש כאן עומק נוסף במשפט: "סוף מעשה במחשבה תחילה." אדם שיתנהג בכל דרכיו בתכנון מוקדם מראש, בצפיית המהלכים ובקריאת המפה נכונה - הרי שחפצו יעלה בידו בצורה טובה לאין ערוך מאותו אחד שלא התכונן [כמובן שהכל תלוי ברצון ה', אבל השתדלות חייבת להיות].

ומה יעשה זה שלא חשב מראש, כאותו עובד זר שחפר ארבעה בורות בלי לחשוב שמספיק בור אחד וארבע תמונות? שלא יתלונן שאין לו ארבע מצלמות... שיתחיל לחשוב מעכשיו!

כי כשמבינים ב"סוף מעשה" ששגינו בכך שלא חשבנו היטב על תכנון הדברים "במחשבה תחילה", כבר התחלנו את שלב התשובה והתיקון לחטא, ומכאן והלאה נוכל לתקן את סוף המעשה על ידי חשיבה מראש מהו רצון ה' טרם שנעשה פעולה בלתי מבוקרת.